

עפ"ג 30274/02/18 - סאמר קוואסמי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן וא' אברבנאל

עפ"ג 30274-02-18 סאמר קוואסמי נ' מדינת ישראל

סאמר קוואסמי

המערער

על-ידי ב"כ עו"ד סעיד גאליה

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק דין

סגן הנשיא, י' נועם

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (השופט יצחק שמעוני), בת"פ 36349-08-15. בהכרעת-דין הורשע המערער, על-יסוד הודאתו, בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - לפי סעיף 415 (סיפא) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בגזר-דין, שניתן ביום 31.12.17, נידון המערער לששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, למאסר על-תנאי, לחתימה על התחייבות כספית להימנע מעבירה ולפיצוי המתלוננת בסך 3,000 ₪.

הודאתו של המערער ניתנה במסגרת הסדר טיעון, שלפיו תוקן כתב-האישום, באופן שהעבירה של סחיטה באיומים הומרה בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. המאשימה הודיעה בבית-משפט קמא, כי עמדתה היא למאסר שירות, ככל שתסקיר שירות המבחן יהיה חיובי. על-פי ההסדר, ההגנה הייתה חופשית בטיעוניה לעונש.

2. על-פי עובדות כתב-האישום, העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה, בין המועדים 11.1.13 ל-23.1.13 קיבל המערער מהמתלוננת שיקים בסכום של 30,000 ₪, זאת במרמה ובנסיבות מחמירות כמפורט להלן. בעת ששימש המערער כעובד ברשת מרכולים בקניון מלחה בירושלים, הבחין המערער, כי המתלוננת יצאה מהחנות מבלי לשלם עבור פריטים שנטלה. הוא ניגש אליה ואיים, כי ידווח לקצין הביטחון של הרשת על הגניבה, ואף יגיש נגדה תלונה במשטרה. המתלוננת ביקשה מהמערער שלא יעשה זאת, ואף הציעה לתת לו כל מה שיבקש. בהמשך היום שוחחו המערער והמתלוננת בטלפון, ובמהלך השיחה דרש המערער מהמתלוננת סכום של 50,000 ₪, שאם לא כן - ידווח למשטרה על גניבת המוצרים מהחנות. בעקבות זאת העבירה המתלוננת למערער שיקים בסך 30,000 ₪. בסופו של

יום הוחזרו השיקים לידי המתלוננת.

3. המערער הוא יליד 1979, נשוי בפעם השנייה, ולו ולבת זוגו שתי בנות. הוא מתגורר עם משפחתו הגרעינית בשכונת בית-חנינה ירושלים, ומזה שנים עובד ברשתות מזון שונות. לחובתו של המערער שתי הרשעות קודמות: הראשונה - משנת 2001 בגין עבירת מעשה מגונה בקטינה, שבגינה נידון למאסר בפועל של ששה שבועות לריצוי בעבודות שירות; והשנייה - משנת 2013 בגין הפרת צו שיפוטי, שבעטיה נידון למאסר על-תנאי וקנס. בשיחתו עם קצין המבחן התקשה המערער לקבל אחריות מלאה על מעשיו; והשתמש במנגנוני הגנה, טשטוש, צמצום והפחתת חומרת המעשים. עם זאת, הוא הכיר בפסול שבמעשיו, ואישר שהתנהל בצורה פזיזה ולא שקולה ללא מחשבה על ההשלכות האפשריות של התנהגותו. שירות המבחן התרשם, כי המערער גדל בנסיבות משפחתיות וסביבתיות קשות, שלא סיפקו לו צרכים רגשיים וחינוכיים חיוניים; וכי על-רקע זה התפתחו אצלו קשיים אישיותיים והתנהגותיים שונים, שבולטים ביניהם דימוי עצמי נמוך, קושי בדחיית סיפוקים, סף תסכול נמוך, וכן נטייה במצבים מסוימים להתנהג בצורה אימפולסיבית ופזיזה ללא הפעלת שיקול דעת הולם. להערכת שירות המבחן, מאפיינים אלו משמשים כגורמי סיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות ועבריינית בעתיד. עם זאת, התרשם שירות המבחן, כי המערער בבסיסו הוא בעל רצון, שאיפות, יכולות וכוחות, לניהול אורח חיים תקין, אשר באים לידי ביטוי לאורך השנים בהשקעת מאמצים בהשתלבות בעבודה קבועה ויציבה לסיפוק צרכי הפרנסה של משפחתו. בכך ראה שירות המבחן גורמי סיכוי לשיקום ולהמשך ניהול אורח חיים נורמטיבי. באשר להמלצה, העריך שירות המבחן, כי הטלת מאסר עלולה לחשוף את המערער לאווירה הקשה בין כותלי הכלא, והמליץ להימנע מכך. עוד ציין שירות המבחן, כי ככל שבית-המשפט יסבור שיש מקום להטיל מאסר בפועל, רצוי שהדבר יהיה במסגרת עבודות שירות, וכן לתקופה קצרה ככל שניתן כדי שלא לפגוע בפרנסת משפחתו של המערער.

4. בבית-משפט קמא עתרה המאשימה להטלת מאסר בפועל של שמונה חודשים, בצינה כי מהתסקיר עולה שהמערער לא קיבל אחריות מלאה על מעשיו, ואף קיים חשש להישנות ביצוע עבירות דומות. ההגנה ביקשה בערכאה קמא להימנע מהטלת מאסר, אף לא בעבודות שירות, והדגישה כי מדובר במעידה חד פעמית, וכי בסופו של יום המערער לא עשה שימוש בשיקים ואלו הוחזרו למתלוננת.

5. בגזר-דינו קבע בית-משפט קמא, כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר של ששה חודשים לריצוי בעבודות שירות ועד לשנת מאסר. בכל הנוגע לעונש המתאים, התחשב בית-משפט קמא בהודאת המערער; אך בהקשר זה הוסיף, כי כעולה מהתסקיר, התקשה המערער לקבל אחריות מלאה על מעשיו ואף קיים חשש להישנות ביצוע עבירות דומות. עוד התחשב בית-משפט קמא בעברו הפלילי של המערער. בית-המשפט סבר, כי להטלת מאסר של ממש עלולה

להיות השלכה קשה על המערער ועל משפחתו. אשר על-כן, גזר בית-משפט קמא את דינו של המערער, כאמור לעיל, למאסר בעבודות שירות לתקופה של ששה חודשים, בצד רכיבי הענישה הנוספים.

6. כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה.

7. לאחר בחינת טיעוני הצדדים הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. העבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שביצע המערער, חמורה בטיבה ובנסיבותיה. המערער ניצל את מצוקתה של המתלוננת, אשר נטלה פריטים מהחנות שבה עבד, ללא תשלום, כדי לקבל ממנה במרמה סכום ניכר העומד על 30,000 ₪. סבורים אנו, כי לא קמה עילה להתערב במתחם הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא, וכי הרף התחתון של מתחם הענישה ההולם הנו בנסיבות המקרה מאסר לריצוי בעבודות שירות. מבלי לקבוע מסמרות בשאלה, האם הרף התחתון מאפשר אף הטלת מאסר בעבודות שירות גם לתקופה קצרה יותר, הרי שהעונש שנגזר, קרי - ששה חודשי מאסר בעבודות שירות, אינו סוטה מרמת הענישה הראויה; ומשכך, לא קמה עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בגזר-הדין.

8. על-יסוד האמור לעיל, הערעור נדחה.

המערער יחל לבצע את עבודות השירות ביום 2.12.18, ובמועד זה יתייצב במשרדי הממונה על עבודות השירות לצורך קליטה והצבה.

מזכירות בית-המשפט תודיע טלפונית לב"כ הצדדים על מתן פסק-הדין, וכן תמציא להם עותקים מפסק-הדין. בנוסף תמציא המזכירות עותקים מפסק-הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, ז' חשוון תשע"ט, 16 אוקטובר 2018, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

אלי אברבנאל, שופט

**רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת**

יורם נועם, סגן נשיא